

SUONENJOEN KAUPUNKI

Konserniohje

Kaupunginhallitus 20.2.2023 § ____

Kaupunginvaltuusto 27.2.2023 § ____

Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen. Konserniohjeella pyritään myös tehostamaan kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupunkikonsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

Konserniohjeessa määritellään miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään. Konserniohjeella kaupunki antaa konsernitason toimintaohjeet ja periaatteet sekä täsmentää kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan asemaa konsernin johtajana.

Konserniohjeen soveltamisala

Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä. Tytäryhteisöksi katsotaan osakeyhtiö, säätiö tai muu sellainen yhteisö, jossa kaupungilla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Kaupunki tytäryhteisöineen muodostaa kaupunkikonsernin.

Konserniohje on käsiteltävä tytäryhteisön yhtiökokouksessa sekä hallituksessa tai vastaavassa toimielimessä, jonka päätöksellä yhteisö sitoutuu konserniohjetta noudattamaan. Yhteisöjen yhtiöjärjestyksiin tulee seuraavan päivityksen yhteydessä kirjata niiden velvollisuus noudattaa annettuja konserniohjeita.

Suonenjoen kaupunkikonserniin kuuluvat seuraavat kaupungin määräysvallassa olevat tytäryhteisöt:

- Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot	(100,00 %)
- Suonenjoen Vesi Oy	(100,00 %)
- Kiinteistö Oy Tervalankatu 4	(70,00 %)
- Kiinteistö Oy Suonenjoen Pankkila	(51,50 %)

Kuntayhtymissä ja kaupungin osakkuusyhteisöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Kaupunkikonsernissa hyväksyttyjä konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai sopimuksista tai säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistusohjausta kaupunki ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Mikäli yhteisön johto, yhtiökokousedustaja tai muu yksittäisen konserniohjeen saanut katsoo, että hän ei voi noudattaa ohjetta lainvastaisena tai yhteisön edun vastaisena, hänen on ilmoitettava asiasta ja oikeastaan jättää noudattamatta konserniohjetta välittömästi kirjallisesti kaupunginjohtajalle tai kaupunginhallitukselle. Ilmoitukseen on sisällytettävä perustelut sille, miksi ilmoittaja pitää ohjetta lainvastaisena tai yhteisön edun vastaisena.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

Konsernin hallinnollinen ohjaus ja johtaminen

Konsernijohto vastaa kaupungin omistajaohjauksen toteutumisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä valtuuston päätösten mukaisesti. Kaupungin konsernijohtoon muodostavat kaupungin hallitus, kaupunginjohtaja, hallintojohtaja ja tekninen johtaja. Kaupunginjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Kaupungin keskeisten viranomaisten tehtävät ja toimivalta konserniohjauksessa:

Kaupunginvaltuusto päättää:

- konsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista
- omistajapolittisista linjauksista ja konserniohjauksen periaatteista
- konsernia ja omistajaohjausta koskevien määräysten ja ohjeiden hyväksymisestä

Kaupunginhallitus:

- ohjaa kuntakonsernia
- nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhtiöiden yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin
- antaa ohjeet yhtiökokouksissa tai vastaavissa elimissä kaupunkia edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, ellei ohjeiden antamista ole annettu kaupungin muulle viranomaiselle tässä hallintosäännössä
- arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta, kuntakonsernin kokonaisedun toteutumista, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta
- seuraa kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista
- vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä
- voi antaa tytäryhteisöille ohjeita yhtenäiseen riskienhallintaan liittyvissä asioissa
- antaa valtuustolle selvityksen tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kaupungin tilinpäätöksen yhteydessä

Lautakunta:

- huolehtii toimialaansa kuuluvista tehtävistä ja tytär- ja osakkuusyhteisöjen toiminnan seurannasta ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista yhtiön johdolle ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle

Kaupunginjohtaja:

- vastaa kaupunkikonsernin operatiivisesta johtamisesta ja omistajaohjauksesta
- käy vuosittain konsernineuvottelut tytär- ja osakkuusyhteisöjen johdon kanssa
- seuraa kaupungin omistajapolitiikan kehitystä ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle
- seuraa kaupunkikonsernin ja sen ohjeistuksen toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia kaupunginhallitukselle

Konsernijohto:

- vastaa rahoitushuollon kokonaisvastuusta konsernissa
- vastaa rahoituksen ja sijoittamisen kustannustietoisuudesta ja tuottavuudesta sekä riskittömyydestä

Konsernijohtoon kuuluvalla on velvollisuus kaupunginjohtajan pyynnöstä osallistua vuosittaisiin konsernineuvotteluihin tytär- ja osakkuusyhteisöjen johdon kanssa.

Toimialajohtaja:

- seuraa toimialallaan kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle tai kaupunginjohtajalle
- avustaa kaupungin edustajia oman toimialansa asioiden valmistelussa
- seuraa toimialallaan kaupunkikonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämistä kaupunginhallitukselle tai kaupunginjohtajalle.

Kaupungin edustaja:

- raportoi niiden yhteisöjen toiminnasta, joissa hän edustaa kaupunkia. Raportointi tapahtuu ao. toiminnan johtamisesta vastaaville viranhaltijoille, joiden tehtävänä on huolehtia raportoinnista edelleen kaupunginhallitukselle tai kaupunginjohtajalle.

Konsernin talouden ohjaus

Talousjohtaminen

Kaupunkikonsernin tilikausi on kalenterivuosi. Yhteisöt laativat kirjanpidon yhtenäisesti siten, että tilinpäätöksistä on laadittavissa konsernitilinpäätös. Kaupungin konserni- ja tukipalvelut antaa tarvittaessa erikseen ohjeet tilinpäätöksen laatimisesta ja kirjanpidon järjestämisestä. Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tietoja tytäryhteisön toiminnasta arvioidakseen kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumista.

Tytäryhteisö noudattaa talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnassa sekä osavuosisraportoinnissa ja tilintarkastuksessa konserni- ja tukipalvelujen antamia ohjeita ja aikatauluja. Tytäryhteisö raportoi asetettujen tavoitteiden toteutumisen, toiminnan tuloksellisuudesta ja taloudellisen aseman kehityksestä sekä toiminnan kestävyteen ja omaisuuden arvon kehittymiseen olennaisesti vaikuttavista tekijöistä konsernijohtolle.

Tytäryhteisöt hoitavat rahoituksensa ja riskienhallintansa itsenäisesti, ellei kaupunginvaltuusto muuta ole päättänyt yksittäisten yhtiöiden osalta. Konsernin rahoitushuollossa voidaan kuitenkin hyödyntää kaupungin kokonaisedullinen hyvä luottokelpoisuus samoin kuin muut mahdolliset vo-lyymiedut.

Kaupunkikonsernin yhteisöjen mahdolliset kassaylijäämät on sijoitettava tuottavasti ja turvaa-vasti siten, että konserniyhteisön maksuvalmius on riittävä.

Annettaviin tilinpäätöstietoihin sisältyy myös kaupungin toimintakertomusta varten konserniyh-teisöjen oma selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä arvio merkittä-vimmistä riskeistä. Toimitettujen tietojen tulee olla yhteisön hallituksen käsittelemiä.

Takaukset

Kaupunki voi myöntää lainan, takauksen tai vakuuden kuntalain ja muun lainsäädännön mukai-sesti. Kaupunki perii pääsääntöisesti takausprovision myöntämistään takauksista.

Kaupungin luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeus

Luottamushenkilöllä on oikeus saada tietoa kuntalain mukaisesti.

Omistajan ennakkokannan hankkiminen merkittävistä toimenpiteistä

Tytäryhteisön on etukäteen hankittava konsernijohton suostumus seuraavissa asioissa:

- liiketoiminnan merkittävä laajentaminen tai merkittävä investointi
- yhtiön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen
- omaisuuden, liiketoiminnan tai sen merkittävän osan myyminen
- yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen tai vastaavan muuttaminen
- osakeanti tai muu pääomarakenteen muuttaminen
- merkittävä lainanotto tai vakuuden antaminen omasta tai toisen velasta
- johdannaisinstrumenttien käyttö
- sulautuminen, jakautuminen, konkurssi, selvitystilaan hakeutuminen tai vastaava yhtiöjär-jestely
- tytäryhtiön perustaminen sekä osakkuus toisessa yhteisössä
- merkittävän sopimuksen tai vastaavan tekeminen, joka johtaa kaupunkikonsernin sisällä merkittävän vastuun syntymiseen
- merkittävä henkilöstöpoliittinen asia
- eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen
- yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen
- toimitusjohtajan valinta ja toimitusjohtajasopimus*
- konserniyhteisön ulkopuolisen tilintarkastajien valinta
- yhtiön tai yhteisön tulokseen tai riskiasemaan merkittävästi vaikuttava päätös
- olennainen laskentaperiaatteen muuttaminen
- muu yhtiön tai pääomistajan kannalta merkittävä asia

* toimitusjohtajalla tarkoitetaan tässä asiakirjassa isännöitsijää tai muuta vastaavaa henkilöä, joka operatiivisesti johtaa ko. tytäryhteisöä.

Tytäryhteisön on jo valmisteluvaiheessa hankittava omistajan ennakkokanta tehdessään päätöstä merkittävästä asiasta. Velvollisuus omistajan kannan hankkimiseen on tytäryhteisön toimitusjohtajalla/hallituksen puheenjohtajalla tai hallituksella. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajalla tai kaupungintytäryhteisön edustajalla on velvollisuus valvoa, että ennakkokanta on hankittu ja että se kirjataan kunkin kokouksen pöytäkirjaan.

Omistajan ennakkokannan hankkiminen ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta. Yhtiön hallitus ja toimiva johto kantavat aina vastuun tekemistään päätöksistä.

Mikäli ennakkokäsityksen hankkimista edellyttävässä asiassa päätös tehdään vastoin kaupungin näkemystä, kaupungilla on mahdollisuus erikseen harkita siihen liittyvät mahdolliset jatkotoimenpiteet.

Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa

Konserniyhteisöjen tulee noudattaa hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteita siten, että tytäryhteisöissä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta ja että kaupungin omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kuntakonsernin kokonaisuutena turvaten.

Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Hallitusjäsen ehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolainmukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallitukseen nimetään kuntakonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kuntakonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua.

Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kaupunginjohtajalla tai tämän nimeämällä edustajalla on oikeus osallistua tytäryhteisön hallituksen kokouksiin ja käyttää niissä puheoikeutta. Tytäryhtiöiden yhtiöjärjestyksiin tulee sisällyttää tämän mahdollistava määräys.

Palkkiot ja palkitseminen

Yhtiökokouksessa päätetään yhtiön hallituksen jäsenten kokous- ja vuosipalkkiosta konsernijohtoon hyväksymien määräytymisperusteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenille sekä läsnäoleville kaupungin edustajille maksetaan kokouspalkkio kaupungin luottamushenkilöiden palkkiosäännön mukaisesti soveltaen lautakuntaa koskevia määräyksiä. Tilintarkastajalle maksetaan palkkio sopimuksen mukaisen laskun mukaan. Hallituksen jäsenet eivät voi olla osallisena yhteisön tulospalkkio- tai muissa vastaavissa järjestelmissä.

Henkilöstöpolitiikka

Tytäryhteisöt noudattavat toiminnassaan kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita. Etenkin harkinnanvaraisten työsuhteen etujen myöntämisessä yhteisöjen on noudatettava kaupungin käytäntöä. Henkilöstön hankinnassa tulee yhteisöjen ottaa huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet.

Tytäryhteisön on etukäteen neuvoteltava konsernijohtoon kanssa ennen sellaisia henkilöstöpoliittisia ratkaisuja, jotka olennaisesti poikkeavat kaupungin käytännöistä.

Konsernin tarkastus, valvonta ja raportointi

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutetaan kaupunginhallituksen hyväksymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeen mukaisesti, jotka on käsiteltävä yhteisön hallituksessa. Yhteisön on huolehdittava sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta ja ylläpitämisestä sekä toimivuuden varmistamisesta.

Yhteisön hallituksen on selostettava toimintakertomuksessa hallituksen tietoon tulleita sisäisen valvonnan kehittämistarpeita, merkittävämpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä.

Kaupunkikonsernin valvonta vastaa luonteeltaan kaupungin sisäistä valvontaa. Konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto. Konsernijohto voi käyttää konsernivalvonnassa apuna toimialajohtoa. Konsernivalvonnan kohdealueita ovat erityisesti konserniyhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi.

Yhteisön hallituksen on määriteltävä sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet. Hallituksen on huolehdittava riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan toteuttamisesta ja ylläpitämisestä sekä toimivuuden varmistamisesta.

Konsernivalvonnasta vastaa kaupungin konsernijohto.

Tilintarkastus

Tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan ensisijaisesti kaupungin tilintarkastusyhteisö, ellei tästä poikkeamiseen ole tarkastuksen järjestämiseen perustuvaa syytä. Tytäryhteisöjen tilintarkastus tuottaa kaupunkikonsernin johdolle havaintoja kaupunkikonsernin vahvuuksista, heikkouksista ja riskeistä sekä konserniohjauksen toimivuudesta.

Jos tilintarkastaja on esittänyt hallitukselle, toimitusjohtajalle tai muulle vastuuvolliselle huomautuksen seikoista, jota ei esitetä tilintarkastuskertomuksessa vaan tilintarkastuspöytäkirjassa, huomautukset on kirjattava hallituksen pöytäkirjaan ja toimitettava pöytäkirja tiedoksi kaupungin konsernijohtolle.

Yhteisön on ilmoitettava toimintakertomuksessa tai sitä vastaavassa kertomuksessa tilintarkastajan palkkiot tilikaudelta. Jos tilintarkastajalle on maksettu palkkiota tilintarkastukseen liittymättömistä palveluista, nämä palkkiot on ilmoitettava erikseen.

Raportointi

Yhteisön hallituksen on huolehdittava, että yhteisössä on säännöllinen raportointi tavoitteiden toteutumisesta ja toiminnasta, joka on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen.

Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilinpäätöstä laadittaessa. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohtolle.

Tilinpäätös

Konserniyhteisöjen tilikauden tulee vastata kalenterikautta. Kaupungin ja muiden konserniyhteisöjen tilipuitteiden poikkeavuudet tulee oikaista sisällöltään yhdenmukaiseksi nimikkeistöksi, jotta tilinpäätösyhdistely voidaan tehdä.

Kaikissa kaupunkikonserniin kuuluvissa yhteisöissä noudatetaan kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätösperiaatteita, soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitolapaa.

Konsernitalinpäätöksen laatimista varten tytäryhteisöjen tulee toimittaa tarvittavat tilinpäätösasiakirjat ja aineistot maaliskuun alkuun mennessä.

Lahjonnan ja harmaan talouden vastaiset periaatteet

Tytäryhteisön on noudatettava hyvää liiketapaa kestityksen ja muun vieraanvaraisuuden tarjoamisen ja vastaanottamisen suhteen. Tytäryhteisöjen tulee noudattaa kaupunginhallituksen hyväksymiä ohjeita vieraanvaraisuuden vastaanottamisesta ja kaupungin edustamisesta.

Tytäryhteisön on noudatettava kaupungin antamia ohjeita ulkopuolisten kustantamista matkoista ja muiden taloudellisten etujen vastaanottamisesta ja antamisesta. Taustoja pitää selvittää niiden toimittajien osalta, joilta hankitaan tavaroita ja palveluita.

Tytäryhteisöt eivät anna taloudellista tukea poliittiseen toimintaan.

Asiakirjajulkisuus, tietosuoja ja vaitiolovelvollisuus

Tytäryhteisön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, konsernihallinnon edustaja tai muu kaupungin viranhaltija ei saa paljastaa ulkopuoliselle tytäryhteisön liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa.

Tytäryhteisössä saatua tietoa liikesalaisuudesta ei saa oikeudettomasti käyttää eikä ilmaista hankkiakseen itselleen tai toiselle etua ja toista vahingoittaakseen.

Hallituksen jäsen, toimitusjohtajan ja konsernihallinnon edustajan on lisäksi säilytettävä saamiaan asiakirjoja ja muuta tietoa huolellisesti ja niin, ettei ulkopuolisilla ole pääsyä liikesalaisuudeksi katsottavaan tietoon. Myös asiakirjoja tuhottaessa edellä mainittujen henkilöiden on toimittava niin, ettei ulkopuolisella ole pääsyä liikesalaisuudeksi katsottavaan tietoon.

Vastuuvakuutukset

Tytäryhteisöllä on oltava riittävä vastuuvakuutus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, mikäli se on riskeiltä suojautumisen kannalta perusteltua.

Tiedottaminen konsernia koskevista asioista

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kaupungin on sopivin tavoin tiedotettava asukkailleen yhteisön tai säätiön toiminnasta silloin, kun se hoitaa kunnallista tehtävää. Yhteisön tai säätiön on annettava tiedotusta varten kaupungin tiedotuksesta vastaavan viranhaltijan ohjeiden mukaiset tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön tai säätiön on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa.

Yhteisöjä koskevasta tiedotuksesta vastaa yhteisön puolesta hallitus sekä kaupungin puolella kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kaupungin yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäädökset.

Luottamushenkilöllä on oikeus saada kaupungin viranomaisilta tietoja kuntalain ja julkisuuslain mukaisesti.

Voimaantulo

Tämä ohje tulee voimaan 1.3.2023

Tällä ohjeella korvataan aikaisempi Suonenjoen kaupungin konserniohje.

Ohjeiden käsittelyä esitetään hyväksyttäväksi myös kaupungin tytäryhteisöissä.

Suonenjoen kaupungin konserniohje on hyväksytty

KV 27.2.2023 § ____

Päivitetty: